

Abella, *Apis mellifera*.

A la dreta, *Episyrrhus balteatus*, sobre *Narcissus obsoletus*.

Més que aucells

LA PAPALLONA DELS CARDS

UN GRAN VIATGE MIGRATORI

Per **Xisco Truyols** ¹
Dibuixos de Cati Artigues
Assessorament de Pau Colom ²

De caràcter cosmopolita, la papallona dels cards *Vanessa cardui* ens sorprèn any rere any amb la seva espectacular migració, que té inici a principis de primavera des del Nord d'Àfrica i s'estén per tot el nord d'Europa. A la tardor, ocorre el viatge de tornada, on les papallones tornaran cap al continent africà on passaran l'hivern. *V. cardui* és, sens dubte, una de les papallones migratòries que més distància recorr al llarg de la seva vida. Tot i així, aquest viatge és realitzat al llarg de fins

a 6 generacions, on cada generació adulta pot recórrer llargues distàncies en pocs dies aprofitant els forts corrents d'aire que es donen a altituds de fins a 1.200 m. Recentment, alguns estudis han constatat que la distància recorreguda és major del que es pensava, ja que els adults són capaços no només d'arribar a l'Àfrica sinó també de travessar el Sàhara i formar colònies a certes regions del Sahel, donant lloc a un circuit migratori de fins a 14.000 quilòmetres.

Vanessa cardui

A les Illes Balears, *V. cardui* es pot observar fàcilment durant tot l'any, però és menys abundant durant els mesos estivals. Un dels fets més destacables de la migradora dels cards són les seves explosions demogràfiques, que ocorren ocasionalment a l'arxipèlag, quan arriben des del Nord d'Àfrica, essent les més conegudes les dels anys 1988, 1996, 2009 i 2019. Cal destacar que, als dos darrers anys esmentats, aquestes explosions poblacionals excepcionals coincideixen amb una major pluviometria i productivitat vegetal al Magrib i a l'Àfrica Subsahariana (dos dels nuclis reproductius de l'espècie), factors que podrien haver afavorit una major producció d'exemplars en aquests indrets.

El cicle que segueix *Vanessa cardui* és prou curiós. La femella fa la posta d'ous sobre una gran varietat de plantes, essent els cards i les malves les espècies més seleccionades. A les Illes Balears, s'han observat femelles fent la posta sobre *Helichrysum stoechas*, una asteràcia típica (no exclusiva) del litoral mediterrani, i *Lantana sp.*, una verbenàcia exòtica i ornamental per jardins i via pública. A més, també comparteix plantes nutrícies amb la papallona reina *Vanessa atalanta*, com són les ortigues. Les larves tenen tendència a agrupar-se en petits grups, a diferència de les larves de *V. atalanta*, que tenen un comportament molt més dispers.

Els adults s'alimenten d'una gran diversitat de fonts de nèctar, emperò també es senten atrets per fruits en descomposició, excrements, i exsudats dels

arbres. La flora Balear amb més preferència pels adults engloba el gènere *Limonium*, *Hypericum*, *Carduus*, entre d'altres. És prou comú observar grups d'adults libant sobre la flora litoral per primavera i tardor, i a les figueres i caquiers també podem observar-les libant els fruits fermentats, junt amb altres espècies com *Vanessa atalanta*, *Charaxes jasius* o *Pararge aegeria*. S'han observat també comportaments d'encimbellament o "Highclimbing" (concentració de mascles en un punt alt i assolellat per lluites territorials) a alguns turons i àrees de muntanya petita-mitjana durant gairebé tot l'any. Aquesta és una estratègia d'aparellament per la trobada entre mascles i femelles que porten a terme també altres espècies com *V. atalanta* o *Papilio machaon*.

¹ Estudiant de Biologia. Grup Interdisciplinari d'Ecologia (Àrea d'Ecologia). Universitat de les Illes Balears.

² Laboratori d'Ecologia Terrestre. IMEDEA.

Vanessa atalanta

Vanessa cardui

Eryngium maritimum

La pupa de *Vanessa cardui* és de tonalitats terroses, amb una lleugera pinzellada metàl·lica-daurada sobretot a la zona del tòrax i abdomen, usualment a la zona alar de la crisàlide.

ou

larva

pupa

